

การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

INTERNAL SUPERVISION OF SCHOOLS IN THE DIGITAL AGE OF
SCHOOL ADMINISTRATORS IN EDUCATIONAL OPPORTUNITY
EXPANSION SCHOOLS WITHIN PHRAO DISTRICT UNDER THE
CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2.

¹ปรีชญา ทบลม, ²ประกอบ สารวรรณ, ³ธีระภัทร ประสมสุข และ ⁴สุรัตน์ ศรีดาเดช

¹Preechaya Toblom, ²Prakob Sarawan, ³Teerapthat Prasomsuk
and ⁴Surat Sridadej

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

North-Chiang Mai University, Thailand

¹saderd-pp@hotmail.com, ²Prakob@northcm.ac.th,

³Teerapthat@northcm.ac.th, ⁴Surat@northcm.ac.th

Received: February 2, 2026; **Revised:** February 21, 2026; **Accepted:** February 27, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการนิเทศภายใน
สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศ
ภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอ
พร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 กลุ่มประชากร ได้แก่

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

²อาจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

³อาจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

⁴อาจารย์ ดร. คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จำนวน 133 คน ในปีการศึกษา 2568 กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาานิเทศก์ และข้าราชการครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไขมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการวางแผนเตรียมการนิเทศ และด้านการประเมินผลการนิเทศตามลำดับ แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ชัดเจน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการวางแผน ดำเนินการ และสะท้อนผลการนิเทศ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรวบรวม วิเคราะห์ และติดตามข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการรายงานผลการนิเทศในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้สะดวก เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : การนิเทศภายในสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

Abstract

This mixed-methods research aimed to 1) study the internal supervision of school administrators in the digital age and 2) study guidelines for developing internal supervision of school administrators in the Digital Age of School Administrators in Educational Opportunity Expansion Schools, Phrao District Under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2. The population consisted of 133 school administrators and teachers from extended opportunity schools in Phrao District, under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2, in the 2025 academic year. The qualitative sample was selected using purposive sampling and included school administrators, educational supervisors, and teachers. The research instruments were questionnaires and semi-structured interviews. The questionnaires underwent content validity testing and pilot testing with a non-sample group, with a reliability coefficient of 0.97. Data analysis employed mean, standard deviation, percentage, and content analysis. The results showed that the overall internal supervision of school administrators in the digital age

was at a high level. When considering each aspect, reporting and improvement had the highest mean score, followed by supervision implementation, supervision planning and preparation, and supervision evaluation, respectively. Guidelines for developing internal supervision within educational institutions should focus on defining and communicating a clear digital technology vision; utilizing digital technology as a tool for planning, implementing, and reflecting on supervision outcomes; systematically using digital technology for data collection, analysis, and monitoring; and reporting supervision results in an easily understandable and accessible format, in order to effectively enhance the quality of educational management.

Keywords: internal school supervision, digital-age school administrators.

บทนำ

การนิเทศการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 3 กระบวนการหลัก ได้แก่ กระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผ่านการกระตุ้น ริเริ่ม ร่วมคิด ร่วมทำ และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (เพชร ขามช่วง, 2564) การนิเทศการศึกษาจึงมิใช่เพียงการควบคุมหรือกำกับติดตามเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่มุ่งสร้างขวัญกำลังใจ เสริมสร้างสมรรถนะ และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ในบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบัน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิต เศรษฐกิจ และระบบการศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษา ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (จินณวัตร ปะโคทั้ง, 2561) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน พัฒนาระบบงานให้มีความทันสมัย และสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารได้อย่างเป็นระบบ (ปุ่นนิษฐา มาเชก, 2565)

การนิเทศการศึกษาในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจากการนิเทศแบบดั้งเดิม ไปสู่การนิเทศที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนกระบวนการนิเทศ เช่น การประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ การสังเกตชั้นเรียนและสะท้อนผลการสอนผ่านสื่อดิจิทัล การใช้แอปพลิเคชันและสื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร ติดตาม และรายงานผลการนิเทศ รวมถึงการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบทางไกลและสื่อออนไลน์ต่าง ๆ (มุกดาเลขาวิวัฒน์, 2563) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการนิเทศการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพอย่างยั่งยืน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้เรียนและการเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2, 2568) อย่างไรก็ตาม จากผลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา พบว่ายังมีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการวางแผนการนิเทศ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน และการนำข้อมูลจากการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากบริบทและปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีความหลากหลายของผู้เรียนและบริบทการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 และศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าวก้างเขตรองรับการศึกษาระดับประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าวก้างเขตรองรับการศึกษาระดับประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพร้าวก้างเขตรองรับการศึกษาระดับประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 133 คน จากโรงเรียนจำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน และข้าราชการครู จำนวน 122 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการนิเทศภายในศึกษานิเทศก์ และครูผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในสถานศึกษา จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ประเภท ดังนี้

2.1 แบบสอบถามการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนเตรียมการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข

2.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าวก้างเขตรองรับการศึกษาระดับประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ จากแบบสอบถามแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกทั้งภาพรวมและรายด้าน นำเสนอในรูปแบบตาราง โดยแปลผลตามเกณฑ์ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามหัวข้อหลักที่กำหนดไว้มาสรุปข้อมูล และนำเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สรุปผล ดังนี้

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยรวมรายด้าน

การนิเทศภายในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางแผนเตรียมการนิเทศ	4.44	0.73	มาก
ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	4.50	0.70	มากที่สุด
ด้านการประเมินผลนิเทศ	4.43	0.71	มาก
ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข	4.54	0.73	มากที่สุด
โดยรวม	4.48	0.72	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฟัวว์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ด้านการวางแผนเตรียมการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) และด้านการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$)

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฟัวว์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2

การศึกษาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฟัวว์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และครูผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในสถานศึกษา การสัมภาษณ์ ดำเนินการระหว่างวันที่ 10-20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 โดยกำหนดประเด็นคำถามจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ คือ ควรกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายและบริบทของโรงเรียน แปลงวิสัยทัศน์สู่เป้าหมายและแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและขับเคลื่อนการนิเทศ เชื่อมโยงการนิเทศกับงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลอย่างเป็นระบบ พร้อมกำหนดแนวทางการติดตามและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ คือ ควรนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการนิเทศ การสะท้อนผล และการติดตามประเมินผล ใช้ข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์จากระบบดิจิทัลเป็นฐานในการตัดสินใจ ส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ลดภาระงานเอกสาร และมุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ คือ ควรใช้ข้อมูลจากการสังเกตการสอนและข้อมูลย้อนกลับอย่างเป็นระบบมาเป็นฐานในการประเมินและพัฒนา นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรวบรวม วิเคราะห์ และติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงจริยธรรม ความปลอดภัยของข้อมูล และการเคารพศักดิ์ศรีของครูผู้รับการนิเทศ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

2.4 ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข คือ ควรดำเนินการรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ชัดเจนและนำไปใช้ประโยชน์ได้ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุงและวางแผนการนิเทศในครั้งต่อไป ภายใต้หลักจริยธรรมและความรับผิดชอบในการใช้ข้อมูล

อภิปรายผล

จากการศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สามารถอภิปรายผลของการวิจัย ดังนี้

1. การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในภาพรวมและรายข้อ โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลจากการนิเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่เป็นระบบ โปร่งใส และสามารถนำผลไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับวัลลิภา สมฤทธิ์ (2564) ที่กล่าวว่า การรายงานและสรุปผลการนิเทศควรถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและร่วมกันวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ รวมทั้งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ (2566) และบรรจงรงค์ วรเศรษฐสุขศิริ (2566) ที่

เน้นการนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนางานและสะท้อนปัญหาอย่างตรงไปตรงมาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการนิเทศในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการกำกับติดตาม การให้คำปรึกษา และการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของสกวรัตน์ เมืองจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ (2565) ที่พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการนิเทศภายในโรงเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับพัชรี คงศิริ (2563) และสมจิตต์ สุขประเสริฐ (2564) ที่ระบุว่าการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการนิเทศช่วยเพิ่มความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น และประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศ

1.3 ด้านการวางแผนเตรียมการนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยทั้งโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง และวิธีการในการนิเทศ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการเชิงมีส่วนร่วม ทำให้การนิเทศภายในมีทิศทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศิริพร อิ่มชื่น (2566) ที่พบว่า การจัดระบบและการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสอดคล้องกับภักกร เลิศชัยวาณิช (2566) ที่พบว่า การวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการประเมินผลนิเทศ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยทั้งโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินการนิเทศแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารและการนำเสนอผลการนิเทศแก่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งช่วยให้การนิเทศภายในมีความโปร่งใส และสามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในครั้งต่อไปได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของเพิ่มพูล รมศรี (2559) ที่พบว่า การประเมินผลการนิเทศมีการรายงานผลและนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ (2564) ที่พบว่าด้านการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขของการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 สามารถอภิปรายผลตามผลการจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการนิเทศ สถานศึกษาควรพัฒนาการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ในลักษณะองค์รวม โดยผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและบริบทของสถานศึกษา และแปลงสู่วัตถุประสงค์และแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควบคู่กับการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมและการเชื่อมโยงการใช้ ICT เข้ากับงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ งานวิจัยของจักรกฤษณ์ กังหัน (2565) และศิริพร อิ่มชื่น (2566) ที่ชี้ให้เห็นว่าการวางแผนและเตรียมการนิเทศอย่างชัดเจนและเป็นระบบ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือ ช่วยให้การนิเทศภายในดำเนินไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ควรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำกับติดตาม การให้คำปรึกษา การสะท้อนผล และการติดตามประเมินผล โดยส่งเสริมการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และลดภาระงานเอกสารที่ซ้ำซ้อน สอดคล้องกับ งานวิจัยของพุทธชาติ แสนอุบล (2560) และศิริพร อิ่มชื่น (2565) ที่พบว่าการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและบทบาทผู้นำของผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพ ความต่อเนื่อง และความยืดหยุ่นของการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3 ด้านการประเมินผลการนิเทศ ควรยึดหลักการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับมาเป็นฐานในการตัดสินใจ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรวบรวม วิเคราะห์ และติดตามผลอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และคำนึงถึงจริยธรรมและความปลอดภัยของข้อมูล พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนผล สอดคล้องกับ งานวิจัยของสายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) จักรกฤษณ์ กังหัน (2565) และกฤษณะ ไกรสีและคณะ (2567) ที่เน้นว่าการประเมินผลที่เป็นระบบและการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้การนิเทศสามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข ควรดำเนินการรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและนำผลการนิเทศไปใช้ปรับปรุง แก้ไขและวางแผนการนิเทศในครั้งต่อไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ แนวคิดของจรินทร์ อุตสาหะ (2564) ที่ระบุว่าการนำผลการนิเทศมาใช้พัฒนางานอย่างต่อเนื่องเป็นการดำเนินงานตามหลักวงจรเดมมิง ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ด้านการวางแผนการนิเทศ สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาควรดำเนินการในลักษณะองค์รวม โดยเริ่มจากผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ที่ชัดเจน

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ควรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารควรกำหนดกระบวนการนิเทศที่ชัดเจน

ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการประเมินผลการนิเทศในยุคดิจิทัลควรยึดหลักการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับมาเป็นฐานในการตัดสินใจและพัฒนา

ด้านการรายงานและการปรับปรุงแก้ไข ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และเข้าถึงได้ง่าย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่กระชับ ชัดเจน และเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์

เอกสารอ้างอิง

- จรินทร์ อุตสาหะ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- จักรกฤษณ์ กังหัน. (2565). สภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดแพร่. การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บรรจงรงค์ วรเศรษฐสุศิริ. (2562). การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในศตวรรษที่ 21. คุุณานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรี คงศิริ. (2563). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการนิเทศภายใน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธชาติ แสนอุบล. (2560). สภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เพชร ชามช่วง. (2564). *คู่มือการปฏิบัติงานตำแหน่งศึกษานิเทศก์*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.
- เพิ่มพูล ร่มศรี. (2558). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภักคร เลิศชัยวานิช. (2566). *การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3*. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุทธศักดิ์ หาดเคลือบ. (2564). *รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- วัลลิภา สมฤทธิ์. (2564). *แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2*. วารสาร มจร เพชรบุรี *ปริทรรศน์*, 4(1), มกราคม-มิถุนายน 2564.
- ศิริพร อิ่มชื่น. (2565). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. Journal of Educational Innovation and Research.
- สการรัตน์ เมืองจันทร์ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์. (2565). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษา*. ใน รายงานการประชุม Graduate School Conference.
- สมจิตต์ สุขประเสริฐ. (2564). *การนิเทศในยุคดิจิทัล : บทบาทใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). *การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2*. คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *การพัฒนาการนิเทศ การศึกษา ปีงบประมาณ 2566*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ปุณณัฐ มาเชก. (2565). *การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. ภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มุกดา เลชะวิวัฒน์. (2563). *ตกผลึกความคิดชีวิตศึกษานิเทศก์ 30 ปี : จากหลักการ ทฤษฎี สู่วิถี ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : หจก. เลิศไพศาลการพิมพ์.